

Fem år med Alkoholindex – åt vilket håll går attityderna?

Vardagsdrickandet normaliseras

IQs Alkoholindex ger oss möjlighet att läsa av hur attityden till alkoholkonsumtion i olika situationer förändras. Vi kan konstatera att attityden till berusningsdrickande har blivit mer återhållsam sedan 2010 samtidigt som inställningen till ”vardagsdrickande” är betydligt mer tillåtande.

Vi hittar ofta ett skäl att ta ett glas, eller två. För att man är glad eller för att man är deppig. För att semestern har börjat eller för att den är slut. För att det är fint väder eller för att det har börjat regna.

Det behöver självklart inte vara ett problem att dricka lite grann då och då i vardagen. Men faran med en sådan normalisering av alkohol är att vi inte uppfattar de risker det kan innebära att dricka lite för ofta.

När det gäller inställningen till alkohol går det att se tre större trender de senaste fem åren:

- Inställningen till att dricka sig berusad i offentliga sammanhang – på restauranger eller på firmafest – har blivit klart mer restriktiv. Färre anser att det är rätt och fler anser att det är fel.
- Attityden till att dricka sig berusad i privata sammanhang har inte förändrats på samma sätt. Det är färre som anser att det är rätt, men inte fler som anser att det är fel, vilket betyder att en större grupp varken tycker att det är rätt eller fel. Det kan tolkas som att det är accepterat att dricka sig berusad vid till exempel midsommar eller i andra privata sammanhang, men färre tycker att det är rätt att göra det.
- Vardagsdrickande ökar och inställningen till det är i stor utsträckning tillåtande, vilket syns tydligt i de nya frågorna i undersökningen. Knappt var femte tycker till exempel att det är fel att dricka alkohol en vardag på restaurang.

Fem år med Alkoholindex har gett oss en bild av åt vilket håll attityderna går. Tillsammans med andra undersökningar blir det ett underlag som gör att vi kan följa svenskarnas attityder till alkohol över tid – och vid behov agera. SOM-undersökningen (som vi refererar till i denna rapport) visar att andelen som dricker alkohol flera gånger i veckan ökar i förhållande till andelen som dricker någon gång i veckan. Det är en utveckling som det finns skäl att hålla ögonen på. De nya frågor om vardagsdrickande som ingår i Alkoholindex kan ge oss en indikation; svaren visar en betydligt mer tillåtande attityd jämfört med synen på berusning i olika situationer.

Magnus Jägerskog
Vd, IQ

Alkoholindex 2010–2014, sammanfattning

IQs Alkoholindex är en årligt återkommande undersökning med syftet att följa hur attityden till alkohol i olika situationer förändrats över tid i Sverige. Undersökningen startade år 2010 och har hittills genomförts under fem år.

Framförallt är det attityden till berusning som blivit mer återhållsam över 5-årsperioden vilket syns i svaren på de enskilda indexfrågorna.

Olika trender sett över fem år

Under de fem år som undersökningen hittills genomförts framkommer tre stycken övergripande trender i synen på alkohol i Sverige. Trender som belyser olika aspekter av alkoholkonsumtion och dryckesmönster.

- En mer restriktiv syn på berusning i offentliga sammanhang.
- En tillåtande syn på vardagsdrickande.
- En mer flytande eller obestämd inställning till berusning i privata sammanhang.

Mellan 2010 och 2014 har värdet på Alkoholindex ökat med 2,8 enheter på totalnivå, vilket betyder att attityden blivit mer återhållsam över 5 år. Det är i de yngre åldersgrupperna vi ser den största ökningen, som är större bland män än bland kvinnor.

Framförallt är det attityden till berusning som blivit mer återhållsam över 5-årsperioden vilket syns i svaren på de enskilda indexfrågorna.

I undersökningen som ligger till grund för IQs Alkoholindex ställs, utöver själva indexfrågorna, så kallade tilläggsfrågor som mäter attityden till måttlig alkoholkonsumtion i olika situationer. I dessa frågor (som inte räknas med i indexvärdet) finns en tydlig trend att inställningen till att dricka mindre mängder alkohol i olika situationer har rört sig i en mer tillåtande riktning. Något som ytterligare bekräftas i 2014 års undersökning där extra frågor har ställts kring olika aspekter av vardagsdrickande. I undersökningen framkommer

stora skillnader i synen på just vardagsdrickande och berusningsdrickande i allmänhet samt berusningsdrickande i offentliga situationer i synnerhet.

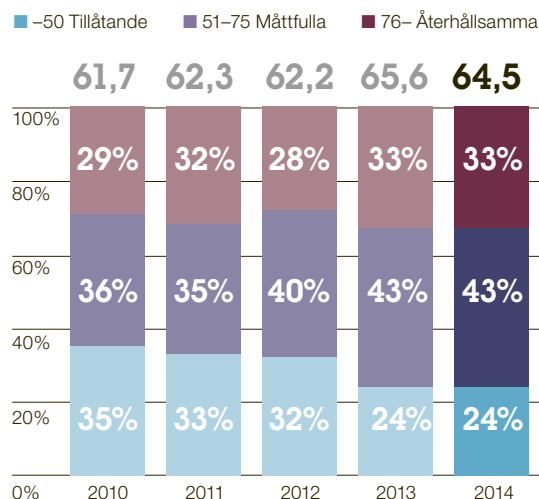
Utveckling att vänta kommande år?

Under åren 2010–2013 såg vi en gradvis utveckling mot ökande återhållsamhet i Alkoholindexfrågorna, år för år. Den största ökningen var mellan 2012 och 2013.

Denna trend mot ökad återhållsamhet bröts 2014, då vi istället ser en något mindre återhållsam attityd, jämfört med året innan.

Möjligen är detta början på en utveckling mot en mer tillåtande attityd, något som vi kan se i de kommande årens undersökningar för Alkoholindex.

VÄRDEN FÖR IQs ALKOHOLINDEX 2010–2014, GENOMSNITT

Vad är IQs Alkoholindex?

IQs Alkoholindex är ett samlat mått på människors attityd till alkohol i olika situationer. Indexet skapas från svaren på nio frågor om vad människor tycker är rätt och fel när det gäller alkohol, med betoning på berusning. Frågorna ställs en gång per år och besvaras av 2 000 personer, 16 år och äldre. Ju högre index, desto mer återhållsam är attityden. Om alla svarade "helt fel" på alla frågor skulle indexvärdet bli 100. Och om alla svarade "helt rätt" skulle det bli 0. Datainsamlingen genomförs av Novus.

Koppling mellan attityd, konsumtion och dryckeskultur

Det är väl känt från forskning om attityder till alkohol att ju mindre alkohol man dricker, desto mer återhållsam syn på alkohol har man i allmänhet och vice versa.

Inte bara hur mycket vi dricker, utan också på vilket sätt vi dricker tycks ha betydelse för hur vi ser på alkohol. Den svenska dryckeskulturen har förändrats de senaste tio åren. Berusningsdrickandet har minskat något, men vi dricker samtidigt mindre mängder oftare¹.

Dessa förändringar i dryckeskultur går även att se i de attityder som mäts i Alkoholindexundersökningen. Inställningen till att dricka sig berusad har gått i en mer återhållsam riktning, samtidigt som inställningen till att dricka mindre mängder alkohol vid fler tillfällen har gått i en mer tillåtande riktning. I 2014 års undersökning har ytterligare frågor ställts kring så kallat "vardagsdrickande" och resultatet av dem visar på en klar skillnad i attityd mellan just berusningsdrickande och att dricka mindre mängder öl och vin i vardagen.

Trender i konsumtion och attityd

Under åren 2004–2012 har vi sett en minskning i alkoholkonsumtionen i Monitorundersökningen², som månadsvis följer utvecklingen i svenskarnas alkoholkonsumtion. Denna trend bröts 2013, då en ökad konsumtion uppmättes efter nästan tio år med sjunkande alkoholkonsumtion. Konsumtionen var dock lägre 2013, jämfört med toppåret 2004.

I svaren på frågorna i Alkoholindex ser vi att attityden har blivit mer återhållsam under åren 2010–2013. 2014 ser vi en mindre rörelse i motsatt riktning, vilket skulle kunna ha samband med den ökning av konsumtionen som uppmättes i Monitorundersökningen 2013. (Undersökningen för Alkoholindex genomförs i maj varje år och kan antas spegla de attitydförändringar som skett sedan föregående mätning ett år tidigare). Om 2014 års resultat är början på en mer långsiktig attitydförändring vet vi först vid kommande mätningar.

Olika syn på berusning i olika sammanhang

Av de nio frågorna, som ligger till grund för Alkoholindex, handlar 5 om inställning till berusning, vilket gör att indexet i första hand visar hur inställningen till berusning utvecklas över tid.

Vi ser en intressant skillnad i utvecklingen över 5 år mellan några av berusningsfrågorna, beroende på om frågan handlar om offentliga eller privata sammanhang.

Inställningen till att dricka sig berusad i offentliga sammanhang – på restauranger eller på firmafest – har gått i en klart mer restriktiv riktning. Färre anser idag att det är rätt att dricka sig berusad i dessa sammanhang. Istället anser nu fler att det är fel, jämfört med för 5 år sedan.

Inställningen till att bli berusad på privata fester är mer tillåtande än till att bli berusad offentligt. Detta ser vi under alla 5 åren. Men utvecklingen skiljer sig även på fler sätt. Trenden är att fler tycker att det "varken är rätt eller fel" att bli berusad i privata sammanhang, samtidigt som andelen som anser att det är rätt har minskat. Andelen som tycker att det är fel att bli berusad i privata sammanhang ligger relativt stabilt över åren.

Källor

¹Holmberg, Sören & Weibull, Lennart (2014) Restriktivare alkoholopinion – men liberalare alkoholvanor, Annika Bergström & Henrik Oscarsson (red) Mittfåra & marginal. Göteborgs universitet: SOM-institutet.

²Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, Alkoholkonsumtionen i Sverige 2013, rapport 142, Håkan Leifman och Björn Trolldal.

I 2014 års undersökning har ytterligare frågor ställts kring så kallat "vardagsdrickande" och resultatet av dem visar på en klar skillnad i attityd mellan just berusningsdrickande och att dricka mindre mängder öl och vin i vardagen.

Fyra tilläggsfrågor sedan 2010 om "alkoholfria" områden

I undersökningen, som ligger till grund för Alkoholindex, ställs sedan 2010 fyra tilläggsfrågor om mindre mängd alkohol i samband med trafik, graviditet, barn och unga samt på arbetet.

Samtliga är områden, där samhället i stort strävar efter att normen skall vara alkoholfrihet.

Frågorna ställs för att följa hur attityden till dessa "nollområden" utvecklas över tid.

Resultatet redovisas separat och räknas inte med i Alkoholindex.

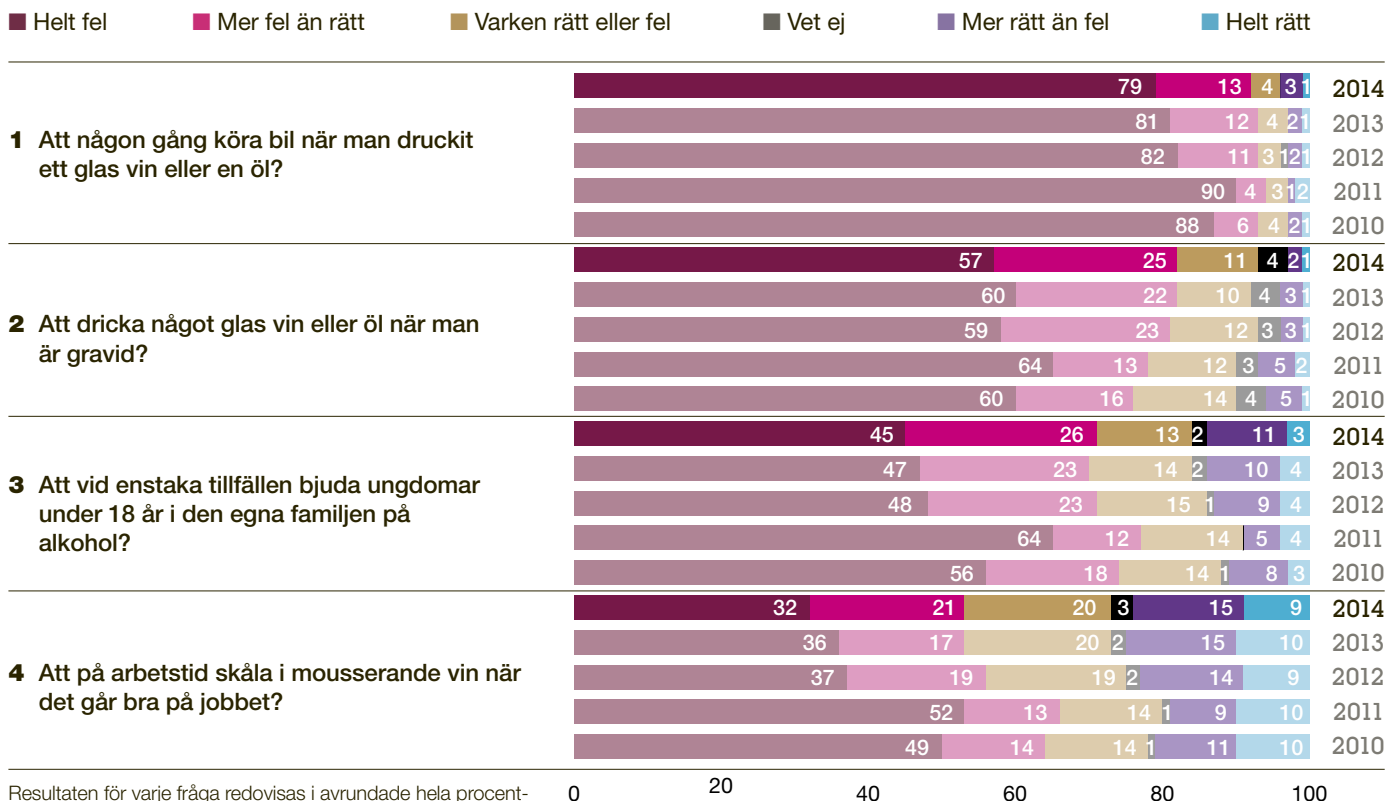
Mer tillåtande inställning

Här ser vi inte en ökande återhållsam attityd sedan 2010, som i Alkoholindex, utan en mer tillåtande inställning. Detta syns i huvudsak i tre av de fyra frågorna (fråga 1, 3 och 4). Det verkar

därför som om attityden till att dricka mindre mängder i dessa situationer blivit mer tillåtande, med undantag för inställningen att dricka alkohol under graviditet, där inställningen blivit mer återhållsam. Även tendensen till en mer tillåtande attityd kan kopplas till konsumtionsutvecklingen, för trots att totalkonsumtionen minskat under åren 2010–2012, åtföljt av en ökning 2013, så dricker vi alkohol oftare vilket alltså innebär fler dryckestillfällen med mindre mängder – ett ökat "vardagsdrickande".

Här ser vi inte en ökande återhållsam attityd sedan 2010, som i Alkoholindex, utan en mer tillåtande inställning.

Resultaten för varje fråga redovisas i avrundade hela procentenheter, vilket leder till att det totala antalet procent i vissa frågor kan avvika från 100, när de summeras.

Tydligt tillåtande attityd till "vardagsdrickande"

Att vi dricker mindre mängd alkohol oftare, syns bland annat i SOM-institutets årliga mätningar, som uppvisar ett allt frekventare drickande sedan många år.

Det är möjligen så, att människor inte ser några större faror med att dricka litet grann då och då till vardags, och därför också har en mer tillåtande attityd till det.

För att undersöka attityderna kring detta ökande "vardagsdrickande", ställdes 2014 tre nya tilläggsfrågor i Alkoholindexundersökningen. Svaren redovisas separat och ingår inte i uträkningen av Alkoholindex.

De tre frågorna handlar specifikt om attityden till att dricka mindre mängder av vin eller öl på vardagar:

- Att dricka ett eller två glas vin/öl till middagen en vardagskväll
- Att dricka ett eller två glas vin/öl för att koppla av en vardagskväll
- Att träffa vänner "på stan" och ta ett eller två glas vin/öl på vardagar

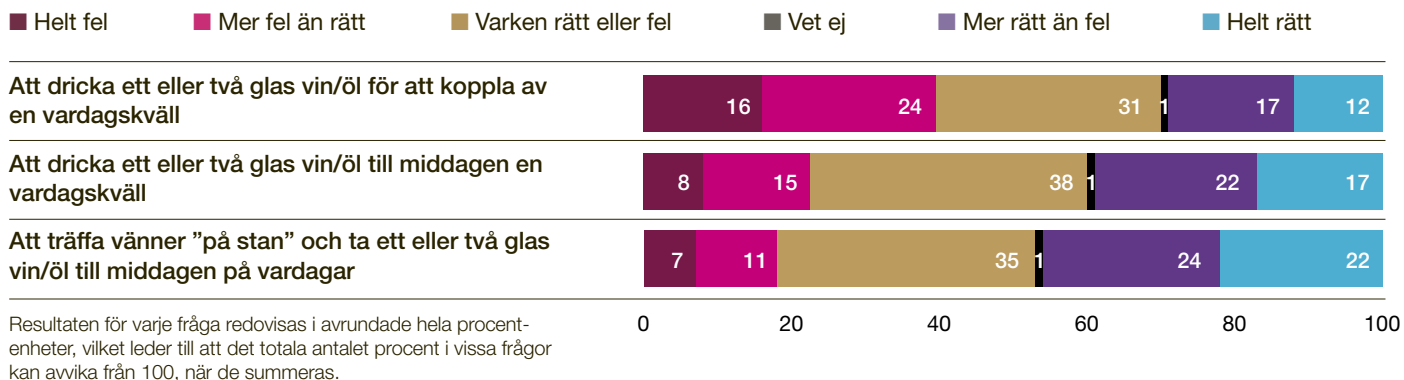
Svaren visar en betydligt mer tillåtande attityd, jämfört med i Alkoholindex-frågorna, som i första hand handlar om attityd till berusning i olika situationer.

Det är möjligen så, att människor inte ser några större faror med att dricka litet grann då och då till vardags, och därför också har en mer tillåtande attityd till det.

Historiskt har ju förebyggande arbete i stor utsträckning handlat om riskerna med att dricka mycket/bli berusad, medan riskerna med att dricka litet och ofta inte lyfts fram. Ibland är budskap i publika media till och med att det kan vara "nyttigt" med ett glas vin varje dag, vilket naturligtvis skapar en bild av att det är helt OK att dricka litet, bara man inte överdriver.

Troligtvis är kunskapsnivån låg om att det finns risker även med "vardagsdrickande". Det är till exempel inte ovanligt att människor blir beroende även av att dricka litet och ofta.

IQ kommer att fortsätta följa attityder till "vardagsdrickande" i kommande undersökningar.

"VARDAGSINDEX" 2014 KÖN OCH ÅLDER

Kön och ålder	totalt	man	kvinn	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	75- år
vardagsindex	45,3	42,5	48,1	40,1	40,1	44,6	46,1	47,9	47,6	54,3

Om vi använder svaren på dessa tre frågor för att räkna ut ett separat "vardagsindex", så får vi ett indexvärde på 45,3 – att jämföras med Alkoholindexvärdet 64,5, vilket betyder att attityden till vardagsdrickande är betydligt mer tillåtande än de attityder som mäts i Alkoholindex, där merparten av frågorna handlar om berusning.

Intressant är också att se att skillnaden mellan könen är mindre här än i Alkoholindex. 5,6 indexenheter jämfört med 9,4 för Alkoholindex.

Även skillnaderna mellan åldersgrupperna är mindre än i Alkoholindex. Mellan de yngsta och de äldsta skiljer 14,2 indexenheter jämfört med 32,4 för Alkoholindex.

Man tycks alltså vara mer överens om inställningen till vardagsdrickande, oavsett kön eller ålder, än vad man är i de inställningar som mäts i Alkoholindex, där merparten av frågorna handlar om berusning.

”

Man tycks alltså vara mer överens om inställningen till vardagsdrickande, oavsett kön eller ålder, än vad man är i de inställningar som mäts i Alkoholindex, där merparten av frågorna handlar om berusning.

Vem har måttfull respektive tillåtande attityd i Alkoholindex?

Generellt har yngre personer en betydligt mer tillåtande attityd till alkohol än äldre. Mellan könen är trenden att skillnaderna minskar men männens inställning till alkohol är fortfarande mer tillåtande än kvinnornas.

Skillnaden mellan könen var störst 2010, 11,3 enheter. Sedan dess har skillnaden minskat till 9,4 enheter 2014. Vi ser också att männen under 5-årsperioden har haft en nära nog dubbelt så stor rörelse mot mer återhållsam attityd som kvinnorna.

Skillnad mellan kön utifrån åldersgrupp

Alkoholindex på totalnivå visar ett lägre värde 2014, jämfört med 2013, vilket betyder att attityden det senaste året blivit något mindre måttfull. Detta är en skillnad mot tidigare år, 2010–2013, då vi i stället har sett ett gradvis högre värde på Alkoholindex.

Denna förändring mellan 2013 och 2014 syns i alla grupper utom bland de yngre männen, 16–29 år, där vi i stället ser ett högre värde på Alkoholindex. Det är också den grupp som sedan 2010 uppvisar den största rörelsen mot ökad måttfullhet, 5,8 enheter. I rapporten om IQs Alkoholindex

2013 finns en djupare analys av detta som visar att det kan finnas en koppling mellan attitydförändringen och den sjunkande alkoholkonsumtionen. Något som talar för detta samband är att vi i Alkoholindex har den största rörelsen mot ökad måttfullhet bland just de yngre, där man sett den största konsumtionsnedgången (Raninen m.fl., 2013).

Trots detta är det den grupp som har lägst värde i Alkoholindex under samtliga år, dvs den grupp som är minst måttfull.

En enda grupp går 2014 mot minskad måttfullhet jämfört med 2010, kvinnor över 60 år, där Alkoholindex minskat med 1,2 enheter. Möjligen kan detta ha samband med att denna grupp sedan några år har ökat sin alkoholkonsumtion, om än från en relativt låg nivå. Samtidigt är det kvinnor över 60 år som uppvisar högst indexvärde under samtliga år, dvs den största måttfullheten av alla.

RESULTAT IQs ALKOHOLINDEX 2010-2014, EFTER KÖN

Kön	2010	2011	2012	2013	2014	Skillnad 1 år	Skillnad 5 år
Man	56,0	57,0	57,5	60,5	59,9	-0,6	+3,9
Kvinna	67,3	67,5	66,7	70,7	69,3	-1,4	+2,0
Totalt	61,7	62,3	62,2	65,6	64,5	-1,1	+2,8

RESULTAT IQs ALKOHOLINDEX 2010-2014, EFTER KÖN I ÅLDERSGRUPPER

Kön	Ålder	2010	2011	2012	2013	2014	Skillnad 1 år	Skillnad 5 år
Man	16–29 år	42,0	41,5	44,7	45,8	47,8	+2,0	+5,8
	30–44 år	45,6	50,2	48,5	53,3	50,7	-2,6	+5,1
	45–59 år	59,2	60,8	60,8	62,0	61,0	-1,0	+1,8
	60– år	72,9	72,7	74,1	77,1	75,5	-1,6	+2,6
Kvinna	16–29 år	49,6	50,1	51,5	59,1	54,5	-4,6	+4,9
	30–44 år	58,3	58,9	59,8	63,1	62,0	-1,1	+3,7
	45–59 år	69,5	70,7	70,2	71,7	70,9	-0,8	+1,4
	60– år	84,2	83,1	81,5	84,7	83,0	-1,7	-1,2
Totalt	61,7	62,3	62,2	65,6	64,5	-1,1	+2,8	

RESULTAT IQs ALKOHOLINDEX 2010–2014, I ÅLDERSGRUPPER

Ålder	2010	2011	2012	2013	2014	Skillnad 1 år	Skillnad 1 år
16–24 år	46,2	44,2	48,1	53,1	52,2	-0,9	+6,0
25–34 år	45,4	50,4	48,4	52,7	51,7	-1,0	+6,3
35–44 år	53,9	55,2	55,7	59,6	56,7	-2,9	+2,8
45–54 år	62,0	63,3	64,8	65,3	63,5	-1,8	+1,5
55–64 år	70,6	71,3	70,9	73,5	72,8	-0,7	+2,2
65–74 år	76,3	78,8	76,4	81,2	79,1	-2,1	+2,8
75 år–	86,6	85,3	84,1	85,0	84,6	-0,4	-2,0
Totalt	61,7	62,3	62,2	65,6	64,5	-1,1	+2,8

Skillnad mellan åldersgrupper

Yngre är mindre måttfulla än äldre i sin attityd till alkohol och de uppvisar därför ett lägre indexvärde.

Samtliga åldersgrupper får ett lägre indexvärde 2014, jämfört med 2013. Störst är minskningen i gruppen 35–44 år.

Sedan 2010 har dock samtliga grupper utom den äldsta, över 75 år, gått mot en ökad måttfullhet. Det är i de två yngsta grupperna som Alkoholindex ökat mest sedan 2010. Endast de över 75 år uppvisar ett minskat indexvärde. Fortfarande är det dock den grupp som har det i särklass högsta indexvärdet, dvs den högsta måttfullheten.

Skillnad utifrån dryckesvanor

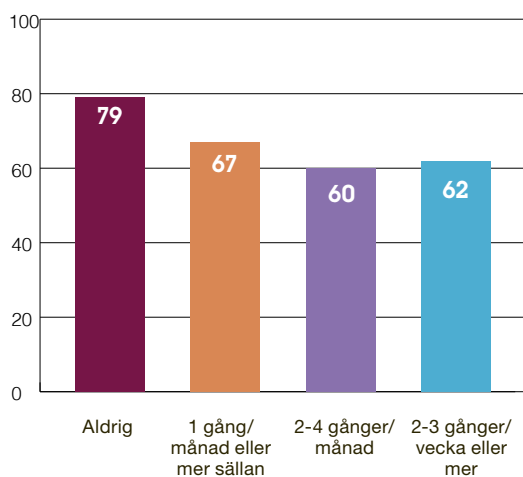
Att attityden till alkohol har samband med hur ofta och hur mycket man dricker, syns om man tittar på dryckesvanorna hos de som svarar på undersökningen för IQs Alkoholindex.

Hur ofta man dricker synes ha mindre påverkan på indexvärdet än hur mycket man dricker vid varje tillfälle. De som dricker mer än 7 glas vid varje tillfälle har ett indexvärde som bara är hälften (35) av värdet för de som dricker 1–2 glas (70).

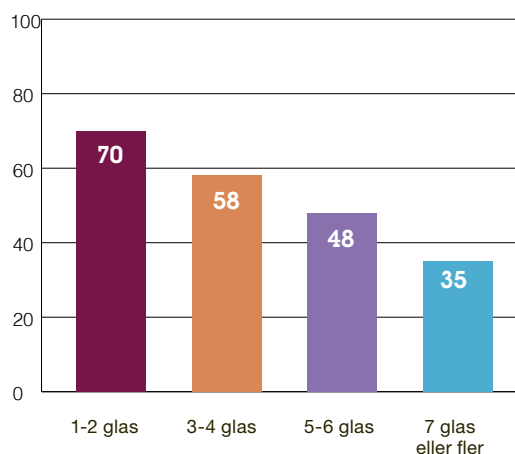
I rapporten för IQs Alkoholindex 2013 analyseras dessa samband litet djupare. Där syns att alkoholkonsumtion en gång i veckan eller oftare ökar sannolikheten för en mer tillåtande inställning (indexvärde 50 eller lägre) och samtidigt minskar sannolikheten för att ha återhållsamma attityder (ha ett indexvärde 75 eller högre).

RESULTAT IQs ALKOHOLINDEX FÖR OLIKA DRYCKESVANOR 2014

Hur ofta dricker du alkohol?

Hur många glas dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?

Svaren på Alkoholindex-frågorna 2010–2014

Alkoholindex räknas fram från svaren på totalt nio frågor, varav de flesta handlar om attityden till berusning i olika situationer. I tabellerna redovisas svaren från de fem år undersökningen genomförts.

Frågorna ställs som påståenden och svaren ges på en skala från "helt fel" till "helt rätt", utifrån om man håller med om påståendet eller inte.

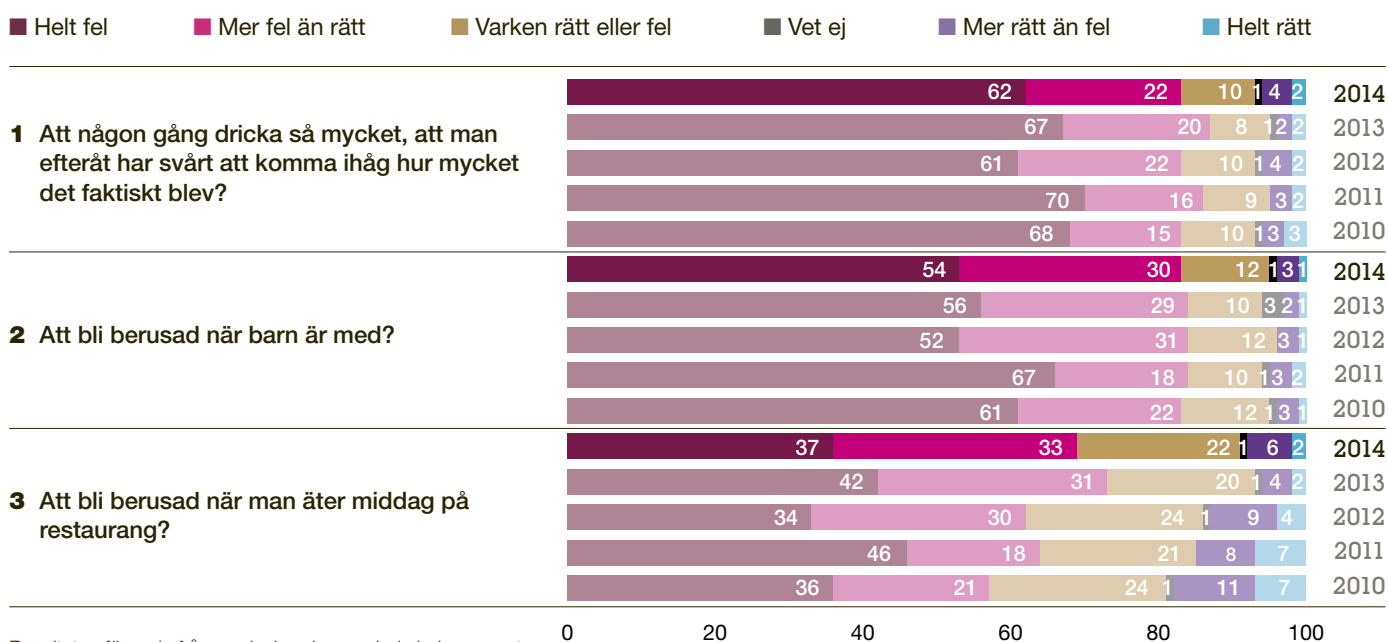
"Helt fel"-svaren ger det högsta indexvärdet, dvs det som anger högst grad av måttfull attityd. Och "helt rätt"-svaren anger högst grad av tillåtande attityd.

Mellan 2013 och 2014 ser vi mindre skillnader i svaren på de nio frågorna.

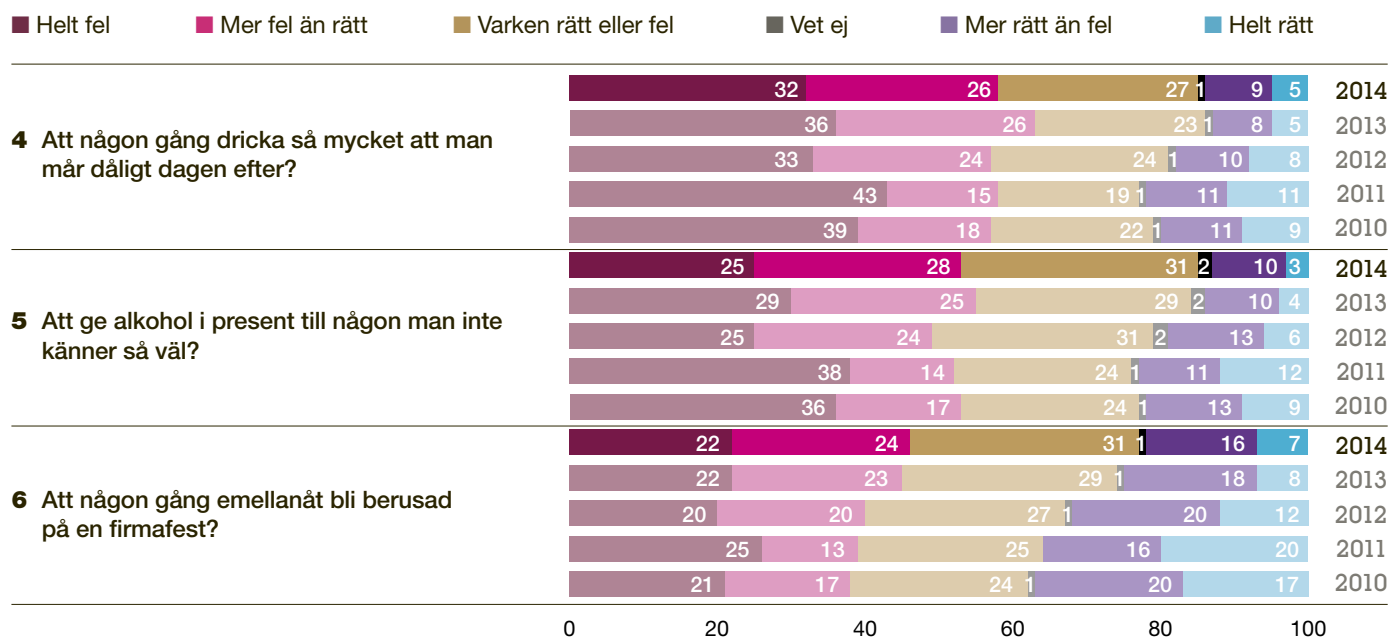
Men om vi ser över hela femårsperioden kan

vi konstatera att andelen som svarar "helt fel" och "mer fel än rätt" är relativt oförändrad utom i några frågor, där andelen ökar. Så är inte fallet med de som svarar "helt rätt" och "mer rätt än fel", där andelen minskar avsevärt i samtliga nio frågor.

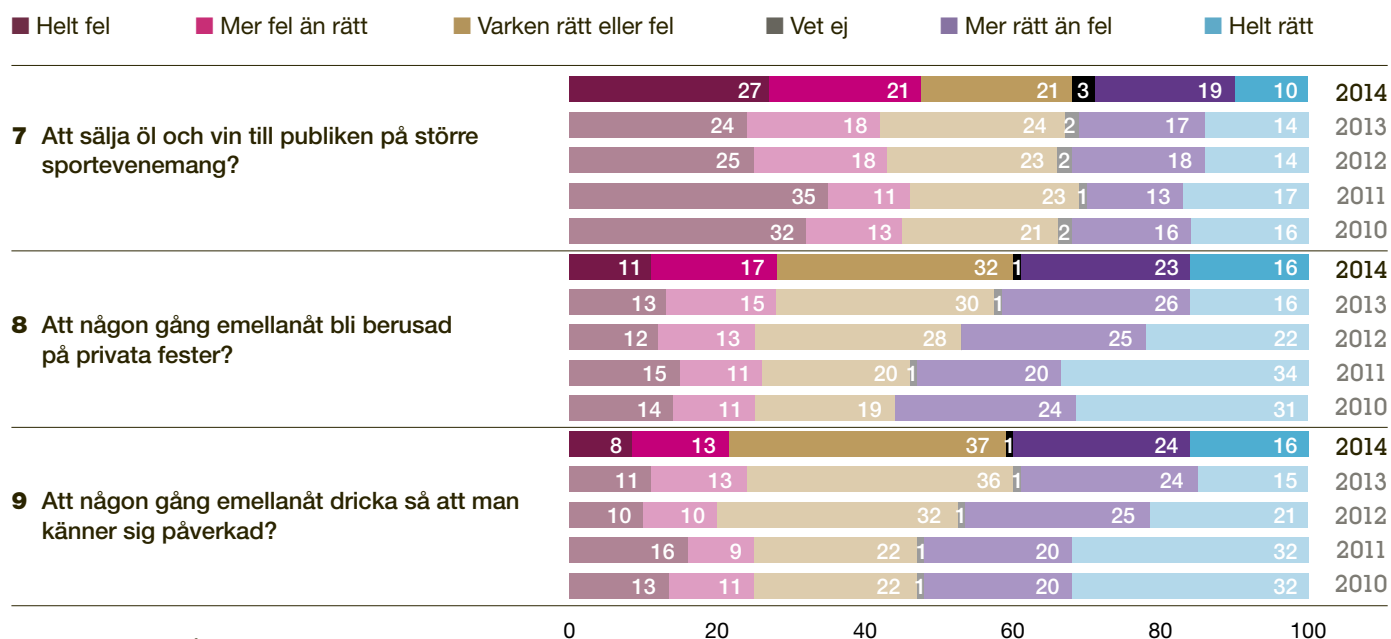
Det samlade resultatet av dessa förändringar är en rörelse mot en mer måttfull attityd, vilket återspeglas i att värdet för Alkoholindex 2014 har ökat med 2,8 enheter sedan 2010.

Resultaten för varje fråga redovisas i avrundade hela procent-enheter, vilket leder till att det totala antalet procent i vissa frågor kan avvika från 100, när de summeras.

Resultaten för varje fråga redovisas i avrundade hela procentenheter, vilket leder till att det totala antalet procent i vissa frågor kan avvika från 100, när de summeras.

Resultaten för varje fråga redovisas i avrundade hela procentenheter, vilket leder till att det totala antalet procent i vissa frågor kan avvika från 100, när de summeras.

Om undersökningen

IQs Alkoholindex är en årligt återkommande undersökning om attityden till alkohol i Sverige med betoning på berusningsdrickande i olika situationer. Det huvudsakliga syftet är att följa hur synen på alkohol förändras över tid.

Denna och tidigare rapporter om IQs Alkoholindex finns på www.iq.se.

Allmänt

- Fem undersökningar har hittills genomförts, 2010–2014.
- Undersökningen bygger på 2 000 intervjuer per mätning.
- Alkoholindex bygger på svaren på nio frågor och beräknas genom ett medelvärde av hela svars-skalan. Ju högre värde desto mer återhållsam attityd till alkohol.
- I undersökningen ställs även frågor, som inte ingår i Alkoholindex. Det är frågor om attityden till fyra områden, där samhället och alkoholpolitiken strävar efter "alkoholfria zoner". Dessa frågor har ställts varje år sedan 2010. Dessutom ställs ett mindre antal frågor om alkoholfrågor som är extra aktuella vid varje undersökningstillfälle. Exempelvis ställdes specifika frågor om "vardagsdrickande" i undersökningen 2014.
- Undersökningen genomförs av Novus på uppdrag av IQ.
- Denna och tidigare rapporter om IQs Alkoholindex finns på www.iq.se.

Metod

Undersökningen bygger på telefonintervjuer med den svenska allmänheten 16 år och äldre. Urvalet är ett så kallat obundet slumpmässigt hushållsurval. Intervjuperioden är den 17–30 maj och har varit densamma i samtliga mätningar.

Urvalet består till cirka tre fjärdedelar av hushåll med fasta telefoner och till cirka en fjärdedel av hushåll med mobiltelefoner. De hushåll med fasta telefoner som man efter fem försök inte har kunnat nå kontaktas då även, om möjligt, på deras mobiltelefoner. Totalt genomförs åtta kontaktförsök per hushåll.

Intervjuunderlaget har efterstratifierats/viktats för att kompensera skillnader i svarsfrekvenser när det gäller demografi (kön och ålder).

Svarsfrekvens och bortfallsanalys

Det bruttourval som har slumpats fram ligger mellan 3 800–4 000 hushåll per mätning. I samtliga undersökningar har 2 000 svar samlats in och svarsfrekvensen 2014 ligger på 60 procent, vilket är samma svarsfrekvens som i mätningen år 2013.

I bortfallet finns först ett så kallat "A-bortfall" som räknas bort från urvalet. A-bortfallet består främst av bruttourval som inte har använts samt felaktiga telefonnummer. Därutöver består A-bortfallet av personer som har språksvårigheter, lider av demens, är alkoholpåverkade, är avlidna etcetera. Nettourvalen för undersökningarna är cirka 3 400 hushåll (det vill säga antalet intervjuer som svarsfrekvensen beräknas utifrån).

Andelen vägrare, det vill säga personer som har nåtts men som inte velat delta i en intervju, var 8 procent år 2014 och 9 procent år 2013.

Sammanfattningsvis uppvisas vissa men inga större skillnader gällande bortfallet i de olika undersökningarna vilket talar för att undersökningarna är jämförbara i det avseendet.

IQ – för en smartare syn på alkohol

IQ arbetar för att skapa ett smartare och sundare förhållningssätt till alkohol i hela det svenska samhället. Det ska dessutom vara självklart att avstå från alkohol i trafiken, på jobbet, bland barn, ungdomar och för gravida.

IQ verkar genom information om alkoholens risker och inspiration för ett smart förhållningssätt till alkohol, genom IQs nätverk som samlar aktörer och goda exempel inom alkoholområdet samt genom kunskap om aktuella alkoholfrågor.

IQ vill nå fram utan pekpinnar – verklig förändring skapas bara av människors fria vilja.

IQ-initiativet är ett fristående dotterbolag till Systembolaget. Läs mer på IQ.se.

